

BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm007158

Dane szczegółowe

Właściciel: **Lucjan 1979**
Kraj: **Austria**
Okres historyczny: **brak danych**
Znaleziono: **podkarpackie**
Materiał awersu: **mosiądz**
Materiał rewersu: **mosiądz**
Wykończenie: **srebrzony**
Sygnowanie: **! Bez sygnatur wytwórcy**
Wytwórca: **! Bez sygnatur wytwórcy**
Średnica: **26.0 mm**
Typ uszka: **dрут**
Rant: **●--|**
Profil: **(| - dwuwarstwowy, wypukło-płaski**

Występujące elementy

- korona [otwarta; 7-patek]
- kotwica
- tarcza

Przeznaczenie

- szlachecki

Ostatnia aktualizacja: **2017-10-28 15:22**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2026.04.29

Opis guzika btrm007158

Austriacki (?) guzik liberyjny z herbem

© buttonarium.eu

Awers przedstawia niezidentyfikowany herb szlachecki z koroną baronowską.

Rewers bez sygnatur wytwórcy.

Guzik znaleziono w okolicach Przemyśla.

Przeznaczenie i datowanie

Guziki tego typu były noszone przy niektórych rodzajach liberii. Z polskiej dziewiętnastowiecznej literatury wiadomo, że różnego rodzaju liberie były noszone m.in. przez: *pacholików, hajduków, pajuków, kozaków, lokai, masztalerzów, forysiów, furmanów*^[1]. Służba, która nosiła liberie oraz rodzaj przeznaczonych dla nich ubiorów zależał od wielu różnych czynników: zasadności, aktualnej mody, zasobności i upodobań danej rodziny itp. *Liberya. Dwojaka pospolicie bywała: codzienna i paradna; w tej ostatniej mianowicie przesadzano się aż do największych zbytków, to na sukna przednie, to na burty, szamerowania, galony*^[1].

Można przypuszczać, że guziki liberyjne zdobyły głównie liberie paradne reprezentacyjnej służby dworskiej.

Guziki liberyjne występowały w kilku podstawowych rodzajach:

- guziki z herbem wraz z różnymi jego elementami: zawołaniem, klejnotem, koroną rangową, tarczą herbową, godłem, orderem, dewizą oraz trzymaczami;
- guziki z samym godłem heraldycznym;
- guziki z inicjałem/inicjałami z koroną lub bez korony rangowej;
- guziki z samą koroną rangową.

Z ogłoszeń zamieszczanych w polskiej dziewiętnastowiecznej prasie wynika, że więksi producenci posiadali gotowe sztance do produkcji niektórych rodzajów guzików liberyjnych (z inicjałem, z inicjałem wraz z koroną szlachecką lub z samą koroną rangową) i były one dostępne w ciągłej sprzedaży. Inicjały na guzikach miały różny krój i stylizację i było to zależne m.in. od mody, czy inwencji danego rytownika.

Guziki liberyjne były zamawiane najprawdopodobniej przez krawca, któremu zlecono uszycie liberii. Najczęściej zamawiał je u najbliższego wytwórcy, ale spotykane są polskie guziki liberyjne, które zostały wyprodukowane aż w Paryżu, Wiedniu czy Sankt Petersburgu.

W Europie piękne liberie paradne zdobione efektownymi i cennymi guzikami zaczęły być modne w II połowie XVIII wieku, a w XIX wieku były już stosunkowo popularne. Postęp techniczny spowodował obniżkę cen guzików, co wpłynęło na większą ich dostępność. Liberie były w powszechnym użytku do wybuchu I wojny światowej, a gdzieś tam aż do wybuchu II wojny.

Do czasów współczesnych liberie przetrwały w renomowanych hotelach, kasynach, klubach itp.

Ciekawostka

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, wraz z uchwaleniem *Konstytucji Marcowej z 1921 roku* Państwo Polskie przestało uznawać tytuły arystokratyczne, co nie przeszkodziło w dalszym używaniu liberii z odpowiednimi guzikami. Po zakończeniu II wojny światowej, z powodu zmian ustrojowych, które nastąpiły w Polsce, nie honorowano żadnych tytułów szlacheckich. Dawne majątki zostały upaństwowione, ostatecznie zakończyła się era pałaców (większość zamieniła się w ruinę), służby dworskiej, liberii i oczywiście guzików liberyjnych.

Źródła

 [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#)

 ^[1] [Gołębiowski Ł. - Ubiory w Polsce od najdawniejszych czasów aż do chwil obecnych, Warszawa 1830](#)

 [GUZIKI LIBERYJNE KATALOG, Elbląg 1988](#)

 [Zajchowski Zb. - Guziki herbowe . cz.1, Elbląg 2008](#)

 [Zajchowski Zb. - Guziki herbowe . cz.2, Elbląg 2013](#)

Słowniczek

 [Wikipedia.pl - Blazonowanie](#)

 [Wikipedia.pl - Dewiza herbowa](#)

 [Wikipedia.pl - Figura heraldyczna](#)

 [Wikipedia.pl - Godło](#)

 [Wikipedia.pl - Hełm heraldyczny](#)

 [Wikipedia.pl - Heraldyka](#)

 [Wikipedia.pl - Heraldyka polska](#)

 [Wikipedia.pl - Herb](#)

 [Wikipedia.pl - Herb szlachecki](#)

- [Wikipedia.pl - Herb szlachecki \(lista herbów\)](#)
- [Wikipedia.pl - Herbarz \(heraldyka\)](#)
- [Wikipedia.pl - Herbowni](#)
- [Wikipedia.pl - Herby szlachty polskiej \(galeria\)](#)
- [Wikipedia.pl - Inicjał](#)
- [Wikipedia.pl - Klejnot herbowy](#)
- [Wikipedia.pl - Korona rangowa](#)
- [Wikipedia.pl - Labry \(heraldyka\)](#)
- [Wikipedia.pl - Liberia \(ubiór\)](#)
- [Wikipedia.pl - Monogram](#)
- [Wikipedia.pl - Order herbowy](#)
- [Wikipedia.pl - Postument heraldyczny](#)
- [Wikipedia.pl - Szlachta](#)
- [Wikipedia.pl - Szlachta w Polsce](#)
- [Wikipedia.pl - Trzymacze heraldyczne](#)
- [Wikipedia.pl - Tynktura \(heraldyka\)](#)
- [Wikipedia.pl - Zawołanie](#)

Wytwórca: ! Bez sygnatur wytwórcy

Starsze guziki nie były w ogóle sygnowane, zdecydowana większość guzików wykonanych techniką odlewu też nie posiadała oznaczeń wytwórcy. Niektórzy producenci nie podpisywali swoich wyrobów lub tylko czasowo ich nie znakowali (np. na początku swojej działalności). Francuskie guziki wojskowe, z okresu wojen napoleońskich, przeważnie nie były sygnowane, zwłaszcza te z uszkiem typu *koszyczek*. Współczesne, cywilne guziki ozdobne w zdecydowanej większości nie posiadają żadnych oznaczeń wytwórcy. Na podstawie braku sygnatury trudno wyciągać jakiegokolwiek wnioski na temat wytwórcy, czy chociażby kraju pochodzenia. Jedyną podpowiedzią jest budowa guzika, która w pewnych sytuacjach może być pomocna w przypisaniu danego guzika do producenta, kraju, czy epoki.

Przy opracowaniu opisu wykorzystano informacje od użytkowników oraz wnioski z analizy guzików w Buttonarium.

*Jeśli chciałbyś coś dodać do tego opisu, to napisz poniżej komentarz. **Nie zapomnij podać źródeł tych informacji.***

Ostatnia aktualizacja: **2017-11-15 08:45**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2026.04.29